

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АВТОПІДПРИЄМСТВ

Вінницький національний технічний університет

Анотація. В публікації розглянуто сучасні виклики, які можуть виникати при організації транспортно-логістичної діяльності невеликих автопідприємств та наведено їх короткий аналіз.

Ключові слова: автопідприємство, автомобіль, транспортно-логістична діяльність, доставка вантажів.

Abstract. The publication considers modern challenges that may arise when organizing transport and logistics activities of small automotive transport companies and provides a brief analysis of them.

Keywords: automotive transport company, car, transport and logistics activities, cargo delivery.

Сучасний стан в економіці України серйозним чином вплинув як на обсяги перевезень вантажів автомобільним транспортом. Актуальною стала необхідність вирішення питань, пов'язаних з усуненням проблем в транспортно-логістичній діяльності, а також необхідність підвищення прибутковості і конкурентоспроможності автотранспортних підприємств [1-2, 4].

Процес доставки вантажів є складним технологічним процесом, що складається з великої кількості операцій, набір яких обумовлений вибором з можливих альтернатив виконання етапів доставки вантажів [1, 2]. Більшість наукових досліджень у цьому напрямку спрямована на виявлення й аналіз процесів, реалізованих у ході транспортування продукції, а також розгляд аспектів, пов'язаних з особливостями організації, вибором раціональних способів доставки тощо [1-4].

Аналіз організації логістичних процесів в невеликих транспортних компаніях засвідчив можливість наявності низки системних недоліків, які комплексно впливають на ефективність транспортно-логістичної діяльності підприємства. Вони мають як внутрішній, так і зовнішній характер та обумовлені особливостями структури, ресурсного забезпечення й рівня цифрової зрілості компанії. Виявлені недоліки можна згрупувати і узагальнити за допомогою схеми, що наведена на рисунку 1.

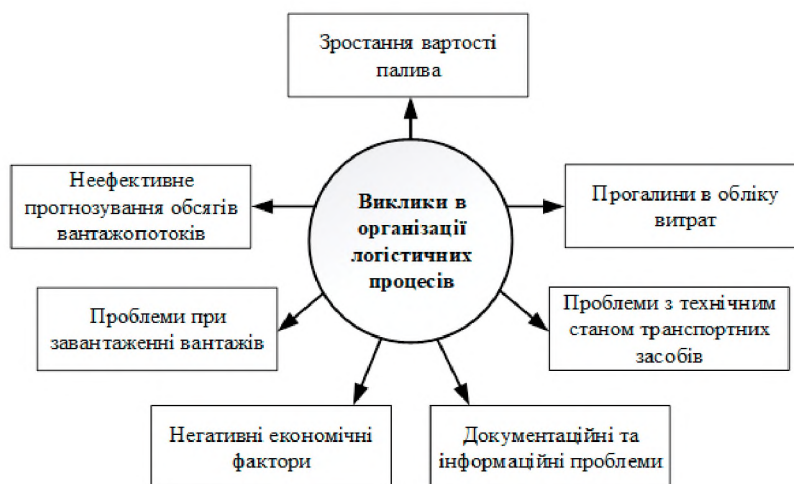

Рисунок 1 – Сучасні виклики при організації транспортно-логістичної діяльності підприємства

Наведемо аналіз виявлених можливих недоліків:

1. Неефективне прогнозування обсягів вантажопотоків.

Нерівномірний розподіл замовлень протягом певного календарного періоду часу та відсутність системи аналітичного прогнозування попиту призводить до труднощів у плануванні завантаження

автомобілів. Це спричиняє ситуації, коли в окремі дні відчувається надмірне навантаження на транспортні ресурси, а в інші – недозавантаження або простої автотранспорту.

2. Проблеми при завантаженні вантажів.

Обмеженість в складській інфраструктурі та відсутність механізованих засобів завантаження спричинює затягування процесу формування відправлень вантажів. Якщо завантаження буде здійснюватися вручну або за допомогою тимчасово залучених засобів, то це збільшує час підготовки рейсу та ризик неправильного розміщення вантажу в кузові автомобіля.

3. Взаємодія з економічними факторами.

Невеликі автопідприємства особливо відчують вплив різких змін вартості пального, коливань цін на технічне обслуговування та шинну продукцію. Через недостатньо розвинуту систему контролю коштів їм складно оперативно адаптувати тарифи на перевезення, що знижує загальну рентабельність. Також існує ризик відставання тарифів від реальної собівартості послуг.

4. Документаційні та інформаційні проблеми.

У невеликих транспортних компаніях частина документообігу може оформлюватися вручну, що збільшує ймовірність помилок при оформленні товарно-транспортних накладних, актів приймання-передачі, заявок клієнтів. Відсутність єдиного програмного комплексу ускладнює відстеження статусів виконання замовлень та аналіз ефективності перевезень.

5. Проблеми з технічним станом транспортних засобів

В сучасних умовах ведення бізнесу в Україні частина використовуваних автомобілів на невеликих автопідприємствах може мати високий рівень зносу, що підвищує ризик технічних несправностей під час рейсу. Відсутність телематичних систем діагностики ускладнює контроль за станом вузлів та агрегатів. Це спричиняє незаплановані простої, затримки доставки та підвищення витрат на ремонт.

6. Прогалини в обліку витрат

Недостатньо деталізований облік витрат на пальне, ремонти та амортизацію призводить до складності у визначенні реальної собівартості одного рейсу чи тонно-кілометра. Через це можуть бути прийняті економічно невігідні рішення, а управлінська звітність інколи не відображає точну картину витратної частини логістичної діяльності.

7. Зростання вартості палива

На сьогоднішній день діяльність більшості автопідприємств досить чутлива до коливань ринку пального. В умовах зростання цін на паливо собівартість кожного перевезення стрімко збільшується. Відсутність системи контролю витрати пального (GPS+CAN моніторинг) посилює цю проблему.

Розуміння та реагування на виявлені недоліки в організації транспортно-логістичній діяльності дозволить підприємству зміцнити ринкові позиції, підвищити якість логістичного сервісу, зменшити операційні витрати та забезпечити стабільне зростання обсягів перевезень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Барановський Д.М. Підвищення ефективності вантажних перевезень автомобільним транспортом. *Вісник Донецької академії автомобільного транспорту*. 2010. №3. С. 4-12.

2. Кашканов В.А., Кашканов А.А., Варчук В.В. Організація автомобільних перевезень: навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2017. 139 с.

3. Кашканов В.А., Мельник В.В. Проблеми транспортної логістики вантажних перевезень в Україні. *Матеріали XVI-ої Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні технології та перспективи розвитку автомобільного транспорту»*, 23-25 жовтня 2023 року, м. Вінниця, ВНТУ. 396с. С. 165-168. https://atm.vntu.edu.ua/konf/Zbimyk_STPR_AT_2023.pdf

4. Шуліка О.О., Нагорний Є.В. Аналіз сучасного стану організації міжміських перевезень тарно-штучних вантажів автотранспортом з метою підвищення якості вантажних перевезень. *Збірник тез доповідей VII Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та аспірантів «Підвищення надійності машин і обладнання»*. Кіровоград: КНТУ, 2013. С. 133-135

Кашканов Віталій Альбертович – к. т. н., доцент, доцент кафедри автомобілів та транспортного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, e-mail: v.kashkanov@vntu.edu.ua

Добровольський Костянтин Володимирович – магістрант групи ІТТ-24м, Вінницький національний технічний університет, e-mail: kostiadobrovolskyi@gmail.com

Kashkanov Vitaliy – Ph.D., Associate Professor, Associate Professor, Department of Automobile and Transport Management, Vinnytsia National Technical University, e-mail: v.kashkanov@vntu.edu.ua

Dobrovolskyi Kostyantyn – group of undergraduate students ІТТ-24m, Vinnitsa National Technical University, e-mail: kostiadobrovolskyi@gmail.com